

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.
Ovaj prijevod financiran je uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund) i kao takav ne obvezuje Sud. Za više informacija vidjeti detaljnu napomenu o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.
This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.
La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obavještajna bilješka o praksi Suda br. 128

Ožujak 2010.

Oršuš i ostali protiv Hrvatske [GC] - 15766/03

Presuda 16.3.2010 [GC]

Članak 14.

Diskriminacija

Stavljanje romske djece u isključivo romske razrede zbog njihovog navodnog lošeg znanja hrvatskog jezika: *povreda*

Činjenice – Podnositelji zahtjeva bili su petnaestoro hrvatskih državljana romskog podrijetla koji su pohađali dvije osnovne škole između 1996. i 2000. Dio vremena pohađali su isključivo romske razrede. U travnju 2002. pokrenuli su postupak protiv škola žaleći se, između ostalog, na rasnu diskriminaciju i na povredu njihovog prava na obrazovanje iz razloga što je nastavni plan isključivo romskih razreda bio znatno manjeg opsega i sadržaja od službenog nacionalnog nastavnog plana. Također su dostavili psihološku studiju koja je zaključila da je razdvojeno obrazovanje uzrokovalo emocionalnu i psihološku štetu romskoj djeci, kako u njihovom samopouzdanju tako i u razvoju njihova identiteta. U rujnu 2002. Općinski je sud odbio njihovu tužbu zaključivši da je većina romskih učenika pohađala odvojene razrede iz razloga što su trebali dodatnu poduku iz hrvatskog jezika kao i da podnositelji zahtjeva nisu dokazali svoje navode o rasnoj diskriminaciji i smanjenom nastavnom planu. Ova je odluka potvrđena po žalbi.

Pravo – Članak 14. u svezi s člankom 2. Protokola br. 1: Vlada je tvrdila da su podnositelji zahtjeva stavljeni u odvojene razrede samo iz razloga što nisu dovoljno vladali hrvatskim jezikom. Sud je stoga morao ispitati da li su školske vlasti poduzele sve nužne korake kako bi osigurale brzi napredak podnositelja zahtjeva u učenju hrvatskog jezika i njihovo naknadno uključivanje u miješane razrede. S tim u svezi, Sud je primijetio da privremeno stavljanje djece u odvojene razrede iz razloga slabog poznavanja nastavnog jezika nije automatski predstavljalo povredu članka 14. Međutim, kad takva mjera nerazmjerno utječe na članove određene etničke skupine, u svakoj fazi njezine provedbe moraju se osigurati učinkovita jamstva. Sud prvenstveno primjećuje da nije postojao jasan pravni temelj u domaćem pravu za odvajanje djece koja nisu dovoljno poznavala hrvatski jezik u odvojene razrede. Štoviše, Vlada nije pokazala da se takva

praksa primjenjivala na bilo koje druge učenike koji nisu dovoljno vladali hrvatskim jezikom u bilo kojem drugom dijelu zemlje. Takva se praksa stoga nije mogla smatrati uobičajenom niti općom praksom namijenjenom rješavanju problema djece koja nisu dobro vladala nastavnim jezikom. Što se tiče nastavnog plana u isključivo romskim razredima, Vlada je tvrdila da je bio identičan kao u svim ostalim razredima te da se nastavni plan u svakom slučaju u pojedinom razredu mogao smanjiti za najviše 30%. Međutim, umjesto jednostavnog smanjivanja nastavnog plana u isključivo romskim razredima, država je, prema mišljenju Suda, trebala usvojiti primjerene pozitivne mjere kako bi pomogla podnositeljima da u najkraćem mogućem roku ostvare potrebne jezične sposobnosti pogotovo putem posebnih sati poduke. Takva je poduka bila dostupna nekim od podnositelja zahtjeva u nekom trenutku tijekom njihova osnovnoškolskog obrazovanja, ali primjerice troje podnositelja nikad nisu imali takvu dodatnu nastavu, a njih šestoro ju je dobilo tek u trećem razredu iako su od prvog razreda pohađali isključivo romske razrede. Sud je nadalje primijetio da nije bilo ustanovljenog programa za posebne potrebe romske djece s nedovoljnim poznavanjem hrvatskog jezika, koji bi uključivao vremenska razdoblja za razne faze stjecanja nužnih jezičnih sposobnosti. Sud je također smatrao da je visok postotak odustajanja od škole romskih učenika u području u kojem su se školovali podnositelji zahtjeva zahtijevao usvajanje i provedbu dodatnih pozitivnih mjera i aktivnu uključenost organa socijalne skrbi kako bi podigli svijest o važnosti obrazovanja među romskom populacijom. Iako se ovaj slučaj razlikovao od predmeta *D.H. i ostali protiv Češke Republike* ([GC], br. 57325/00, 13. studenog 2007, Obavještajna bilješka br. 102) u tome što nije bilo opće politike u obje škole da se romski učenici automatski odvajaju u posebne razrede, bilo je jasno da je nekoliko europskih država imalo ozbiljnih poteškoća u osiguravanju primjerenog obrazovanja romskih učenika. Unatoč veoma pozitivnim koracima tužene države nakon spornog razdoblja, činjenice slučaja podnositelja zahtjeva ipak su upućivale da njihovo obrazovanje nije bilo popraćeno dostatnim jamstvima koja bi osigurala da država, unutar svoje slobodne procjene u području obrazovanja, u dovoljnoj mjeri uzme u obzir njihove posebne potrebe kao pripadnika ugrožene skupine. Podnositelji zahtjeva su kao rezultat toga bili smješteni u odvojene razrede gdje su pratili prilagođen nastavni plan bez jasnih i transparentnih kriterija glede njihovog prelaska u miješanje razrede.

Zaključak: povreda (devet glasova prema osam).

Konačno, Sud je našao da je duljina postupka pred Ustavnim sudom (preko četiri godine) bila prekomjerna, što je povrijedilo članak 6. st. 1.

Članak 41: 4,500 EUR svakom od podnositelja zahtjeva na ime nematerijalne štete.

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava
Ovaj sažetak, sastavljen od strane Tajništva, ne vezuje Sud.

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Europskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prijevod je financiran uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ovaj prijevod ne obvezuje Sud niti je isti odgovoran za njegovu kvalitetu. Prijevod se može preuzeti iz HUDOC baze podataka sudske prakse Europskog suda za ljudska prava (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka s kojom ga je Sud podijelio. Prijevod se može umnožavati u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da se navede puni naziv predmeta, zajedno s naznakom autorskih prava i referencom na Zakladu za ljudska prava. Ukoliko se bilo koji dio ovog prijevoda namjerava koristiti u komercijalne svrhe, molimo kontaktirajte publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.